Het huisartsentekort: begint het bij de opleiding? Een mixed-methods studie naar de interesse van geneeskundestudenten voor de opleiding huisartsgeneeskunde (FiNDGP-studie)

Haio: DE LAMPER Astrid , U.A.
Promotor: PEREMANS Lieve , U.A.
Praktijkopleider: DESMET Peter , LOWAGIE Liesbeth , MOEYERSOONS Jean-Pierre , PIESSENS Stijn

Context: Het ontbreken van een goed uitgebouwde eerstelijnszorg gaat gepaard met een slechtere preventieve gezondheidszorg, een grotere kost voor het gezondheidssysteem en lagere gezondheidsuitkomsten. Desondanks dit bewezen belang neemt het tekort aan huisartsen in België en internationaal toe. Een potentiële oplossing voor deze schaarste is het verhogen van het aantal startende studenten aan de vervolgopleiding tot huisarts. Cijfers tonen echter aan dat er een gebrek is aan interesse in huisartsgeneeskunde bij studenten waardoor opgelegde quota niet behaald worden. Op heden bestaat er onvoldoende wetenschappelijke basis om handvaten te bieden aan de Vlaamse universiteiten om deze interesse te verhogen. Door de beïnvloedende factoren te bevragen in het keuzeproces van geneeskundestudenten kan hieraan tegemoetgekomen worden.

Onderzoeksvraag: Deze studie tracht de percepties van Vlaamse geneeskundestudenten ten aanzien van de keuze voor huisartsgeneeskunde in kaart te brengen. Op basis hiervan zullen praktische handvaten worden geformuleerd voor de Vlaamse basisopleidingen om de interesse voor huisartsgeneeskunde bij geneeskundestudenten te vergroten.

Methode: Het veldonderzoek hanteert een mixed-methods design. Het kwantitatieve luik omvat een exploratieve vragenlijst die wordt afgenomen bij geneeskundestudenten uit alle opleidingsjaren aan de verschillende Vlaamse universiteiten (Universiteit Antwerpen, Universiteit Gent, KU Leuven, Vrije Universiteit Brussel en Universiteit Hasselt). In het kwalitatieve luik wordt bij masterstudenten (Universiteit Antwerpen en KU Leuven) dieper ingegaan op de verschillende beïnvloedende factoren aan de hand van focusgroepgesprekken. Bundeling van de resultaten gebeurt in de laatste fase.

Resultaten: Voor statistische analyse werden 423 ingevulde vragenlijsten meegenomen. De multivariate analyse kan 68,7% van de keuze voor huisartsgeneeskunde verklaren via volgende factoren: interesse in het aangaan van langetermijnrelaties met patiënten, voeren van psychologische gesprekken, inzetten op preventie, voorkeur voor kortere opleidingstijd, flexibele werkuren. De kans op een positieve keuze voor huisartsgeneeskunde stijgt per hoger jaar in de basisopleiding. Studenten die het afgelopen jaar niet van vervolgopleidingsvoorkeur veranderden, vertonen meer interesse in huisartsgeneeskunde. Studenten uit de focusgroepgesprekken (n = 26) halen gelijkaardige elementen aan. Volgende aanbevelingen worden geformuleerd voor de Vlaamse universiteiten: meer huisartsen betrekken in de basisopleiding, aanbieden van kwaliteitsvolle lessen en verplichte stages in de huisartsgeneeskunde en het verschaffen van voldoende informatie aan de studenten.

Conclusie: Slechts één vijfde van de geneeskundestudenten sluit huisartsgeneeskunde volledig uit als vervolgopleiding. Een grote groep ‘twijfelaars’ valt mogelijk nog te overtuigen om definitief voor huisartsgeneeskunde te kiezen. Het beslissingsproces blijkt een dynamisch en multifactorieel gegeven, dat doorheen de verschillende opleidingsjaren fluctueert. Deze thesis legt zeven sleutelelementen voor die de keuze voor huisartsgeneeskunde bepalen. Daarnaast worden praktische aanbevelingen voor de universiteiten geformuleerd die de belangstelling voor het huisartsenberoep bij geneeskundestudenten kunnen verhogen.